

Sledované jevy ÚAP v Památkovém katalogu

12. setkání editorů PaGIS, správců MIS a dalších příznivců IISPP v Kolíně, 19.9.2024

Ing. Irena Blažková, generální ředitelství, oddělení památkové informatiky a odborných informačních systémů

Metodika sledovaných jevů pro územně analytické podklady

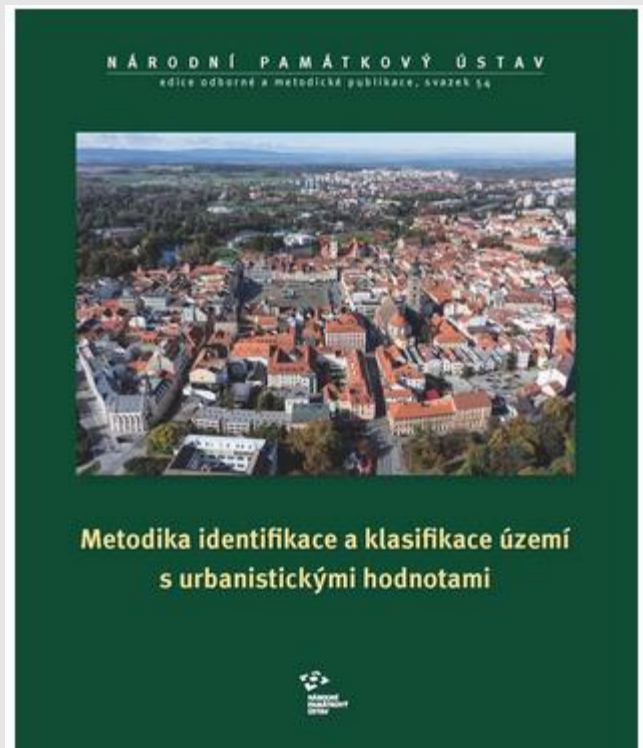
Metodický návod k příloze č. 1 vyhlášky č. 500/2006 Sb.

Rozvoj ve všech oblastech

www.mmr.cz

- **dřívější vyhlášky:** č. **500/2006 Sb.**, o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti; vyhl. č. **13/2018 Sb.**
- aktuální **vyhláška 157/2024 Sb.** o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a jednotném standardu
- Každá ze 3 vyhlášek má jiné členění a číslování jednotlivých sledovaných jevů
- relativně neaktuální Metodika sledovaných jevů pro územně analytické podklady (aktuální zatím není k dispozici), vydalo MMR 2019
<https://www.uur.cz/media/ryqloav4/31-metodika-uap-jevy-2019-12>.

- památkový postup Příprava podkladů pro poskytnutí aktuálních údajů Národního památkového ústavu pro pořizování územně analytických podkladů (Alena Krusová), 2015
- aktualizace - památkový postup Příprava poskytnutí aktuálních údajů Národního památkového ústavu a dalších podkladů pro pořizování územně analytických podkladů (Alena Krusová, Zuzana Syrová), 2023

KUČA, Karel; KUČOVÁ Věra. Metodika identifikace a klasifikace území s urbanistickými hodnotami. Praha: Národní památkový ústav, edice odborné a metodické publikace, svazek 53, 2015

pro NPÚ nepovinné sledované jevy

- sledované jevy, kde je NPÚ poskytovatelem: **údaje ÚSKP**
- sledované jevy, kde je NPÚ z pohledu pořizovatele volitelným zdrojem - pro NPÚ je jejich poskytování nepovinné, tj. pořizovatel si je může vyžádat a NPÚ je poskytne, pokud je má zpracované

Standard sledovaných jevů pro územně analytické podklady

Řádek číslo (dle přílohy č. 1 k vyhlášce 500/2006 Sb., část A)	Typ jevu
8a	U Z D

Sledovaný jev:

Nemovitě národní kulturní památky a nemovitě kulturní památky a jejich ochranná pásma

Poskytovatel údaje o území:

Národní památkový ústav Valdštejnské náměstí 3 118 01 PRAHA 1 IDS: 2ey8hét web: www.npu.cz	Obecní úřad obce s rozšířenou působností [ochranné pásmo]
--	--

Odkaz na právní předpis / dokument:

→ Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, § 2, § 3, § 4, § 7, § 17, § 32 odst. 2 písm. o).

Komentář:

Ministerstvo kultury prohlašuje za kulturní památku nemovitě a movitě věci nebo jejich soubory, které jsou významnými doklady historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti od nejstarších dob do současnosti, jako projevy tvůrčích schopností a práce člověka z nejrůznějších oborů lidské činnosti, pro jejich hodnoty revoluční, historické, umělecké, vědecké a technické, nebo které mají přímý vztah k významným osobnostem a historickým událostem.

Kulturní památky, které tvoří nejvýznamnější součást kulturního bohatství národa, prohlašuje vláda České republiky nařízením za národní kulturní památky a stanoví podmínky jejich ochrany.

Rozhodnutí o ochranném pásmu vydává obecní úřad obce s rozšířenou působností.

Pozn. Součástí integrovaného informačního systému památkové péče jsou i ochranná pásma.

Limit číslo: 6.101, 6.102, 6.105

Zdroj údajů:

Portál integrovaného informačního systému památkové péče
<https://ispp.npu.cz/>

Standard sledovaných jevů pro územně analytické podklady

Řádek číslo (dle přílohy č. 1 k vyhlášce 500/2006 Sb., část A)	Typ jevu
11	U Z D

Sledovaný jev:

Urbanistické a krajinné hodnoty

Zdroj sledovaného jevu:	Případná spolupráce:
Pořizovatel průzkumem v území	Možno využít konzultace s NPÚ, AOPK ČR na území CHKO, NPR a NPP, se Správami národních parků na území NP a dále konzultace s orgány ochrany přírody ORP či krajů a jejich podklady

Odkaz na právní předpis / dokument:

→ Úmluva o ochraně architektonického dědictví Evropy (Sdělení č. 73/2000 Sb.m.s.)

Komentář:

Urbanistické a krajinné hodnoty zahrnují:

- regiony lidové architektury - území se zvýšeným výskytem hodnotných objektů lidové architektury, dochovaných ve svém tradičním výrazu v rámci hmotové a urbanistické skladby nebo materiálové charakteristiky,
- dochovaná historická kulturní krajina a historické krajinné struktury (např. uspořádání sídel, cestní síť a zemědělsku využívaných ploch, lesních komplexů a vodních útvarů vvházejících z přírodních podmínek

Zdroj údajů:

Publikace MMR a ÚÚR:
[Principy a zásady urbanistické kompozice v příkladech](#)
[Charakter a struktura venkovských sídel v územních plánech](#)
Publikace NPÚ:
[Metodika identifikace a klasifikace území s urbanistickými hodnotami](#)

- analýza dat v Památkovém katalogu – nerovnoměrné pokrytí mezi ÚOP i mezi jednotlivými jevy a lokalitami, neujasněná metodika a rozkolísané přístupy editorů
- přesto zachována zpracovaná data v Památkovém katalogu –podrobnější rozlišení jevů než vyžaduje vyhláška, a to pro účely památkové péče – umožní při změně třídění jevů zachovat zpracovaná data v Památkovém katalogu a pouze změnit číslování – již se osvědčilo při poslední změně (viz dominanta)
- striktní rozlišení jevů pro kategorii prvku „areál/soubor“ nebo „objekt“ a pro „území“
- snaha, aby u nechráněného prvku byl jen jeden jev, ten, který převažuje – výjimka jsou vyhlídkové body a dominanty, ty je rozumné sledovat i u památek a spolu s jinými jevy
- důvodem je jednak usnadnění výdeje dat a přehlednost, omezení pracnosti při splnění hlavního cíle – upozornit veřejnost a orgány územního plánování na hodnotné objekty, dále omezení pracnosti a fakt, že jednotlivé památkové hodnoty nelze zcela oddělit, měli bychom tedy z nich evidovat to nejpodstatnější
- při evidenci je nutno mít na paměti měřítko územně plánovací dokumentace, není tedy smysluplné přiřazovat jevy částem objektů nebo i částem areálů, pokud je označen areál

převod číslování a nová koncepce evidence jevů

Číslo vyhl. 500/2006	Název dle vyhl. 500/2006	Číslo jevu dle vyhl. 13/2018	Číslo podkategorie jevu	Číslo jevu dle vyhl. 157/2024	Číslo podkategorie jevu	Název podkategorie	Název jevu dle vyhl. 157/2024
14	architektonicky cenná stavba, soubor	13a	13a-A	9	9-A	architektonicky cenná stavba nebo soubor staveb	architektonicky nebo urbanisticky cenná stavba nebo soubor staveb, historicky významná stavba, místo nebo soubor staveb
		13a	13a-U	9	9-U	urbanisticky cenné stavby, místa nebo soubory staveb	architektonicky nebo urbanisticky cenná stavba nebo soubor staveb, historicky významná stavba, místo nebo soubor staveb
13	historicky významná stavba, soubor	13a	13a-H	9	9-H	historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb	architektonicky nebo urbanisticky cenná stavba nebo soubor staveb, historicky významná stavba, místo nebo soubor staveb
19	místo významné události	13a	13a-H	9	9-H	historicky významná stavba, místo nebo soubor staveb	architektonicky nebo urbanisticky cenná stavba nebo soubor staveb, historicky významná stavba, místo nebo soubor staveb

převod číslování a nová koncepce evidence jevů

11	urbanistické hodnoty	11	11-U	10	10-U	urbanistická hodnota	urbanistická a krajinná hodnota, znak historické kulturní krajiny
		11	11-K	10	10-K	krajinná hodnota	urbanistická a krajinná hodnota, znak historické kulturní krajiny
		11	11-Z	10	10-Z	znak historické kulturní krajiny	urbanistická a krajinná hodnota, znak historické kulturní krajiny
20	významný vyhlídkový bod	11	11-V	10	10-V	významný vyhlídkový bod	urbanistická a krajinná hodnota, znak historické kulturní krajiny
15	významná stavební dominanta	11	11-D	8	8-D	významná stavební dominanta	struktura a výška zástavby, významná dominanta
12	region lidové architektury**	13a	13a-A	9	9-A	architektonicky cenná stavba nebo soubor staveb	architektonicky nebo urbanisticky cenná stavba nebo soubor staveb, historicky významná stavba, místo nebo soubor staveb
118	jiné záměry	118		113?		±	

* návrhy na prohlášení nebudou evidovány mezi sled. jevy - vydávat na základě právního stavu

**zařazeno pod architektonicky cenné, případně u území mezi urbanisticky cenné

Sledované jevy v Codebooku

Podmínky nastavené pro zobrazení: Jen platné

Sledovaný jev

☐		Kód jevu	Kód jevu - vy	Kategorie	Název jevu	Název jevu - vyhl.	Stav	Popis	Poznámka
☐		3		TM-LM	významná kulturní památka		schváleno	Významná kulturní památka ur	Kat
☐		2		TM-LM	spoluvytvářející charakter území		schváleno	Objekt spoluvytvářející charakte	Kat
☐		0		TM-LM	rušící charakter území		schváleno	Objekt rušící charakter chráně	Kat
☐		1		TM-Zn	znehodnoceno		schváleno	Znehodnocení objektu.	Vy
☐		8-D	8	UAP-n	významná stavební dominanta	struktura a výška zá	schváleno	stavby a jejich soubory, jejichž po	
☐		10-V	10	UAP-n	významný vyhlídkový bod	urbanistická a krajinn	schváleno	veřejně přístupná místa, jejichž po	
☐		10-Z	10	UAP-n	znak historické kulturní krajiny	urbanistická a krajinn	schváleno	jednotlivé historické krajinné pr	po
☐		10-K	10	UAP-n	krajinná hodnota	urbanistická a krajinn	schváleno	území (nikoli jednotlivé objekty), po	
☐		10-U	10	UAP-n	urbanistická hodnota	urbanistická a krajinn	schváleno	území (nikoli jednotlivé objekty), po	
☐		9-H	9	UAP-n	historicky významná stavba, místo ne	architektonicky nebo	schváleno	stavby a soubory staveb, prvky po	
☐		9-U	9	UAP-n	urbanisticky cenná stavba, místo ne	architektonicky nebo	schváleno	stavby a soubory staveb, včetně po	
☐		9-A	9	UAP-n	architektonicky cenná stavba nebo s	architektonicky nebo	schváleno	Stavby a soubory staveb, včetně ne	
☐		11		UAP-n	urbanistické hodnoty		schváleno	ÚAP: sledovaný jev č. 11: urba	Sle
☐		12		UAP-n	region lidové architektury		schváleno	ÚAP: sledovaný jev č. 12: regio	Sle
☐		13		UAP-n	historicky významná stavba, soubor		schváleno	ÚAP: sledovaný jev č. 13: histo	Sle

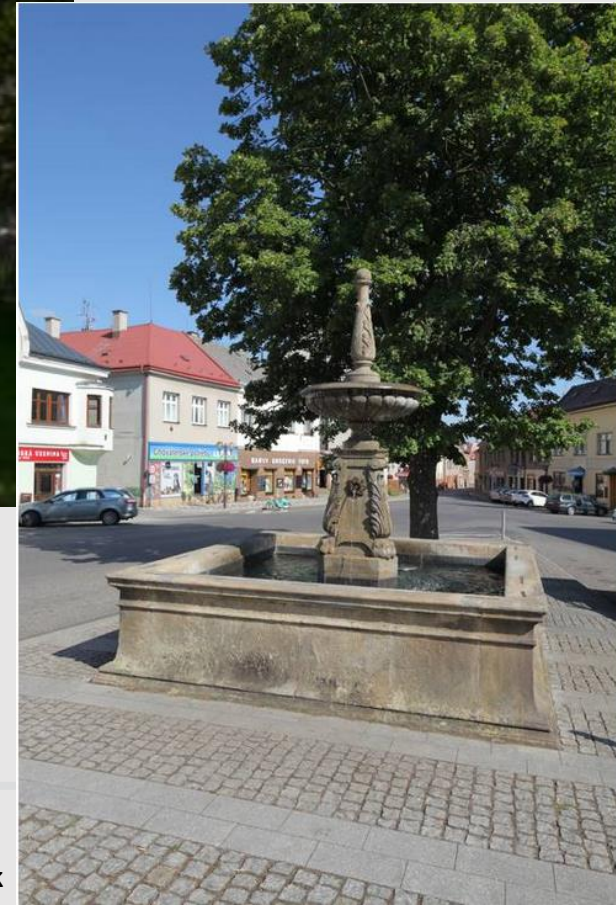
jev č. 9-A architektonicky významná stavba, místo nebo soubor staveb

- stavby a soubory staveb, včetně prvků typu drobná architektura (kaplička, křížek, boží muka), socha a podobných, architektonicky kvalitní nebo významné z hlediska umělecko-historického. Individuálně architektonicky nebo umělecko-historicky cenné stavby či objekty, dochované v převážně autentické podobě. Hodnotu stavby může tvořit jak její vnější podoba, tak její "vnitřek" (konstrukce, dispozice). K zařazení postačí dochování jen jedné složky (patří sem tedy například dům s dochovanou středověkou dispozicí a prvky, ale se zcela zmodernizovanou fasádou, či naopak dům s dochovanou fasádou, ale zcela proměněnou dispozicí). Spadají sem i stavby novodobé se zřejmou a nezpochybnitelnou architektonickou hodnotou, dokonce i stavby zcela současné. Architektonicky hodnotná je i prostá stavba, jejíž výraz odpovídá jejímu účelu a je autentický. Patří sem i stavby a drobná architektura v krajině.
- pro prvky kategorie „areál/soubor“ nebo „objekt“, nikoli u „území“
- nepoužívat u památek, nicméně uvedení uchráněné památky nebude mít vliv na výdej dat
- nejvyšší míra památkových hodnot, zahrnuje i hodnoty urbanistické a a historické, tj. jevy 9-U a 9-H

jev č. 9-A architektonicky významná stavba, místo nebo soubor staveb

Vlčetínek, foto: Jakub Drozda

Lomnice nad Popelkou, foto: Michal Čtveráček

jev č. 9-U urbanisticky významná stavba, místo nebo soubor staveb

- stavby a soubory staveb, včetně prvků typu drobná architektura (kaplička, křížek, pomník), socha a podobných, které nemají individuální architektonickou hodnotu, ale tvoří důležitou součást urbanistické struktury; mohou současně mít i v širším smyslu význam historický.
- pro prvky kategorie „areál/soubor“ nebo „objekt“
- nepoužívat u památek
- památkové hodnoty omezeny převážně na urbanistické

České Budějovice, Čtyři Dvory, foto: Zdeňka Kočková

jev č. 9-H historicky významná stavba, místo nebo soubor staveb

- stavby a soubory staveb, prvky typu drobná architektura (kaplička, křížek, pomník, pamětní deska), socha apod. významné svou úlohou v historii, např. spojené s narozením či pobytem známé osobnosti nebo jako dějiště historické události, zatímco architektonicky a urbanisticky nejsou nijak významné, viz též Metodika klasifikace staveb podle památkové hodnoty.
- pro prvky kategorie „areál/soubor“ nebo „objekt“
- nepoužívat u památek
- památkové hodnoty omezeny převážně na historické

Olomouc-Týneček, foto: Radim Richter

- území (nikoli jednotlivé objekty), sídla či jejich části s historicky cennou urbanistickou strukturou - původními komunikacemi, dochovaným charakterem zástavby, obvykle i se zachovanou parcelací; území srovnatelné hodnoty jako památková zóna
- pro prvky kategorie „území“, nikoli „areál/soubor“ nebo „objekt“
- nepoužívat u chráněných území

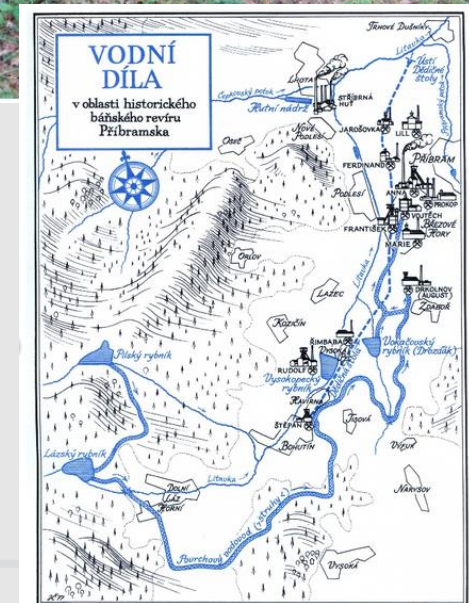
Leština u Strmilova, foto: Jakub Drozda

- území (nikoli jednotlivé objekty), krajina s historickým upořádáním sídel, komunikaci a zemědělsky využívaných ploch i lesů, komponovaná krajina; území srovnatelné hodnoty jako krajinná památková zóna
- pro prvky kategorie „území“, nikoli „areál/soubor“ nebo „objekt“
- nepoužívat u chráněných území

Opocensko, foto: Jas Air CZ

- jednotlivé historické krajinné prvky - historické cesty, rybníky, vodní kanály, plužiny, aleje, vinice, chmelnice, nikoli však budovy a drobné stavby nebo umělecká díla
- pro prvky kategorie „areál/soubor“ nebo „objekt“
- nepoužívat u památek

Příbramsko, báňský vodní kanál Struhy, foto: Irena Blažková

Situace vodních děl spojených s hornictvím a hutnictvím na Příbramsku. Zpracováno v roce 1977. Archiv Hornického muzea v Příbrami.

- veřejně přístupná místa, jejichž zvýšené umístění v terénu (vrchol kopce, úbočí) nebo v rámci stavby (rozhledna, věž) umožňuje přehlédnout významnou a atraktivní část okolního území
- pro prvky kategorie „areál/soubor“ nebo „objekt“
- lze uvádět i u památek a s jinými jevy

Klínovec, rozhledna, foto: Petra Marešová

- stavby a jejich soubory, jejichž charakter nebo umístění v terénu je činí výrazně viditelné a do velké míry ovlivňující vizuální charakter sídla nebo krajiny
- pro prvky kategorie „areál/soubor“ nebo „objekt“
- lze uvádět i u památek a s jinými jevy

pomoc-kubovi-a-rodine.cz

děkuji za pozornost

■ blazkova.irena@npu.cz